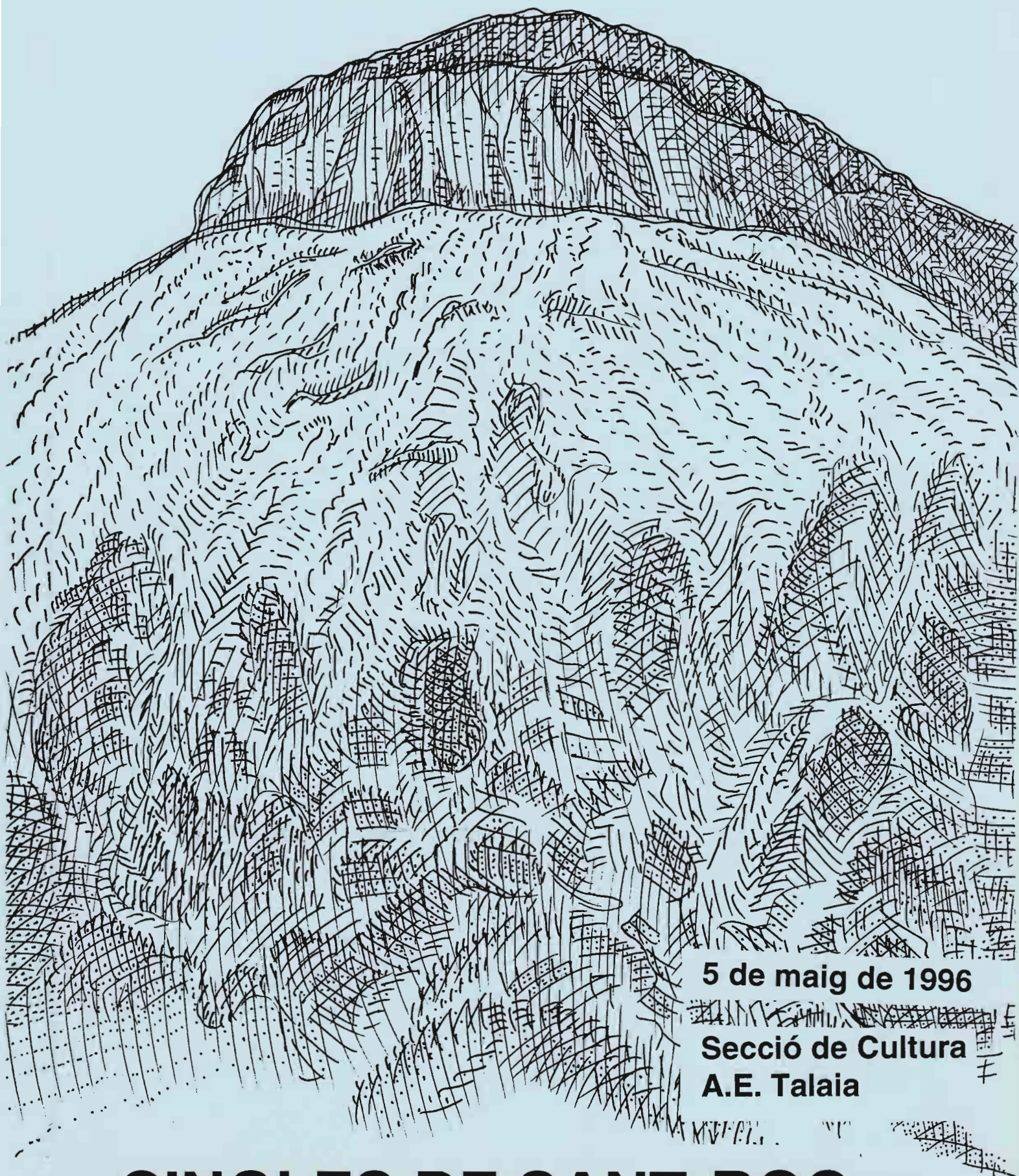

XXIX SORTIDA CONEGUEM CATALUNYA

5 de maig de 1996

Secció de Cultura
A.E. Talaia

CINGLES DE SANT ROC

SALUTACIÓ

Podria semblar que un país tant petit com el nostre és fàcil de conèixer, que amb algunes sortides a peu i uns quants itineraris en cotxe ja n'hi ha prou i res més lluny de la realitat.

La nostra proposta de conèixer Catalunya sabem que és una utopia, ja que per més excursions i més caminades que fem, mai podrem conèixer tot el territori.

Hi ha llocs que fins i tot no n'hem sentit a parlar mai i els coneixem per alguna referència en un article, un nom en un mapa o la confiança d'una persona originària del terreny.

Aquest ha estat el cas dels **Cingles de Sant Roc**, i cal reconèixer que és un indret interessant perquè no quedi solament en els cercles reduïts dels habitants de la rodalia.

SITUACIÓ GEOGRÀFICA

Els cingles de Sant Roc tenen respecte de la divisió comarcal, una situació ben característica. El pla de dalt on hi ha l'ermita de Sant Roc i el puig d'Elena, és de la comarca de la Garrotxa, terme municipal de Sant Aniol de Finestres, encara que l'ermita és del Gironès, terme de Sant Martí de Llémena, així com tota la vessant i cingleres que donen nom a la vall del Llémena afluent del Ter, molt a prop de Girona, a Sant Gregori.

La vessant sud però, a partir de l'ermita amb les seves cingleres, és del terme d'Amer i per tant de la Selva, a la vall del Ter.

Veiem doncs que serà aquesta una excursió difícil de classificar comarcament, pujarem per la Selva, planejarem per la Garrotxa i baixarem pel Gironès.

VEGETACIO

És abundant als cingles de Sant Roc l'alzinar litoral (**Quercetum illicis galloprovinciale**), bosc presidit per l'alzina i acompanyat per arbusts i lianes, de fulles perennes, petites i mitjanes. En el sotabosc s'hi pot detectar el marfull, l'aladern, l'arboç, el llentiscle i d'altres més discrets com el galerà, l'esparregera o la roja.

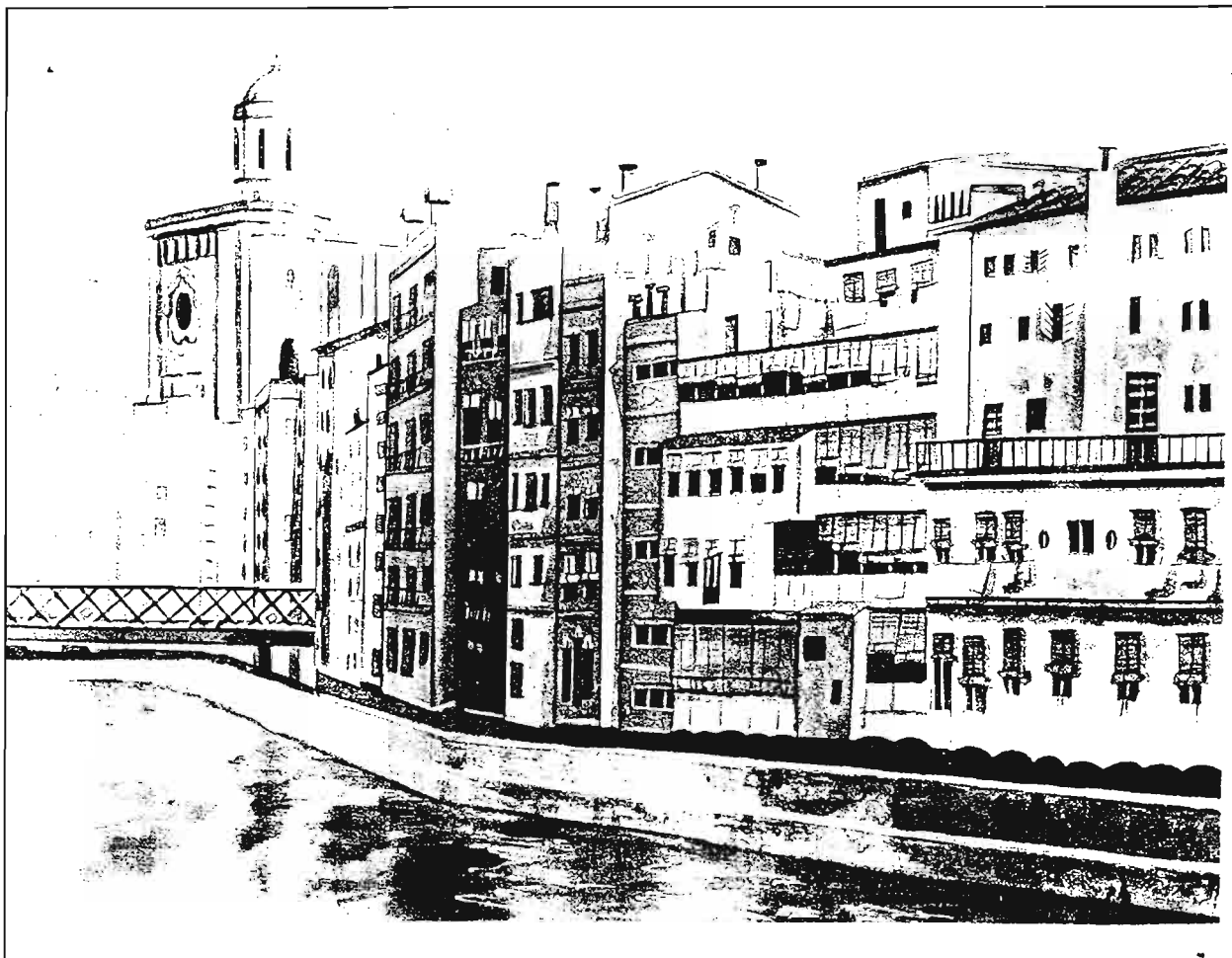
Al component arbustiu del sotabosc cal afegir la presència d'elements lianoides que traven el conjunt i el fan més estable i resistent. Podem esmentar la ridorta, el lligabosc, l'arítjol i l'englantina entre d'altres.

L'estrat herbaci té poca importància. La llum arriba difícilment fins al terra de l'alzinar, aturada per l'atepeït fullatge de les alzines i dels arbusts. En llocs especialment humits i frescals pot sovintejar la viola boscana.

A les parts més baixes destaquen grans plantacions d'eucaliptus, arbres de creixement ràpid i d'aspecte curiós, foren importats als països europeus fa un parell de segles. S'han emprat en jardineria i en repoblacions forestals, si bé en aquest aspecte llur eficàcia és molt discutible per diverses raons. Cal fer notar en aquest sentit la lenta descomposició de la virosta que produeixen, el perill d'incendi que suposen i l'intens consum d'aigua del sòl que els és característic (s'havien introduït en algunes regions per a sanejar les terres pantanoses). L'espècie més freqüent és **Eucalyptus globulus** que té dues menes de fulles, unes de joves, oposades i oblongues que quan van creixent es transformen en lanceolades, falcades i pèndules. Aquestes últimes són les que s'empren en infusions i s'han fan vapors útils contra les afeccions respiratòries.

Eucalyptus globulus Labill., eucalipto.

L'Onyar al seu pas per Girona. (Foto del col·leccionable G.C. de Catalunya, de l'Avui)

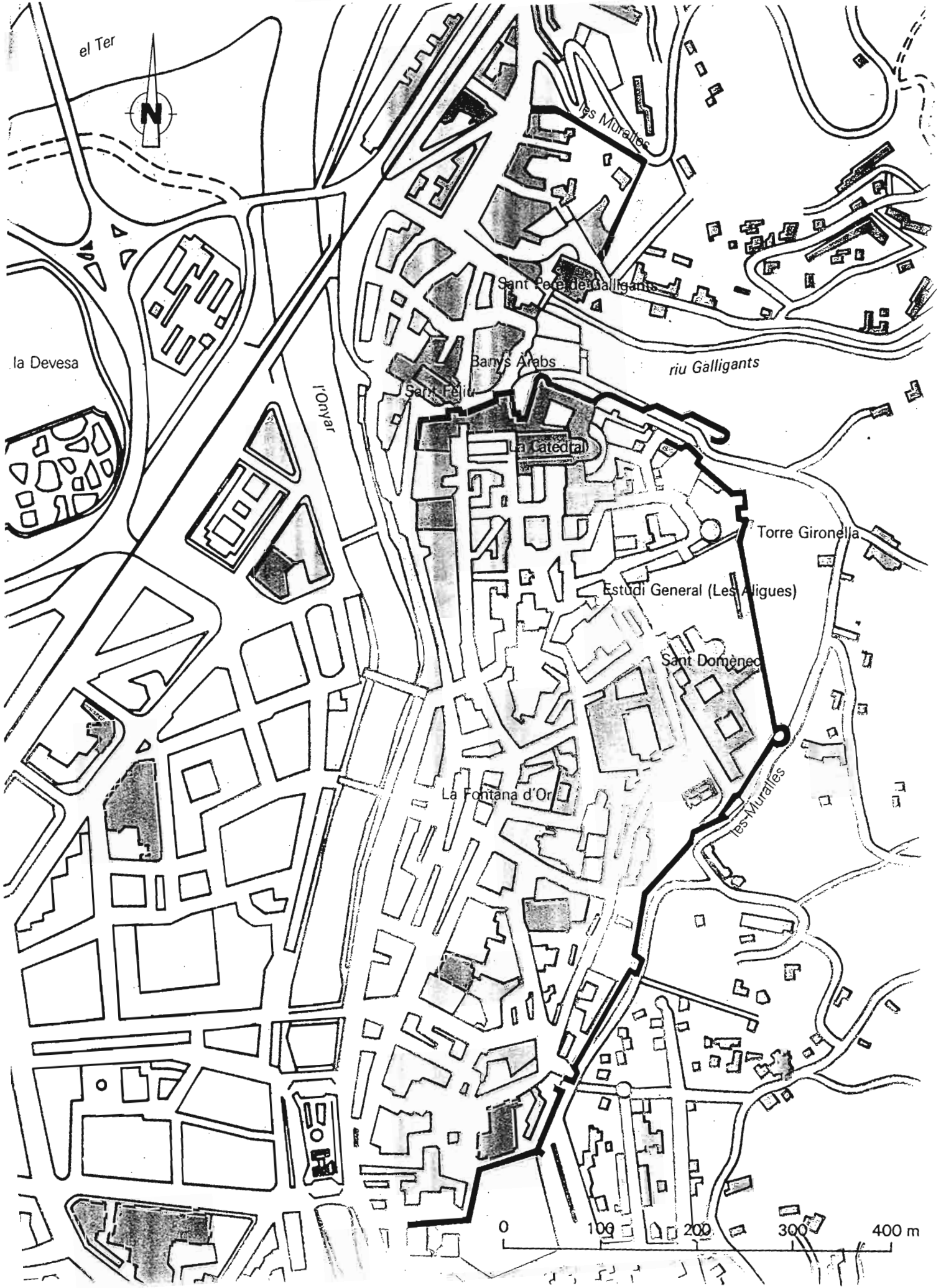
GIRONA

Capital de la comarca del Gironès. Situada al bell mig del pla de Girona, prop de la confluència dels rius Onyar, Güell i Galligants amb el Ter. Girona es troba entre els massissos de les Gavarres i les Guilleries, just al peu d'un dels camins naturals de penetració vers l'interior de la península. Aquest caràcter de ciutat de trànsit ha estat determinant al llarg de la seva història, plena de setges.

Girona conserva nombrosos testimonis de la seva llarga història. Ciutat d'origen romà, fou fundada a començaments del s.I aC. Sobre els fonaments de la primera muralla, durant el Baix Imperi se'n bastí una de nova, conservada fins a l'alta edat mitjana. A la plaça de Sant Domènec es pot contemplar el tram de muralla millor conservat.

Ja en temps dels romans, la situació de Gerunda, plaça forta en la Via Augusta -i més tard, en la que fou Via Francisca-, la convertia en nucli destacat d'una àmplia zona. Després, en temps visigot, va ser constituïda seu diocesana: el bisbat de Girona, restablert per Carlemany després de la breu dominació musulmana i mantingut fins a l'actualitat. Cap a la fi del segle VIII fou creat el comtat de Girona, pràcticament vigent fins a l'època borbònica. Al segle XIV fou instituït el ducad de Girona, títol nobiliari que durien tots els hereus de la Corona catalano-aragonesa, també fins als Borbons. A finals del s. XV fou creat l'Estudi General de Girona, seu universitària que fou suprimida pel Decret de Nova Planta de Felip V. L'administració borbònica va delimitar el corregiment de Girona, d'extens abast geogràfic. Després, la dominació napoleònica (1810-14) va constituir-lo, a la manera francesa, com a departament del Ter, i posteriorment, l'any 1821, va ser proposada la creació de la provincia de Girona, confirmada el 1833 en la divisió provincial que encara subsisteix. La divisió territorial de Catalunya de 1936 constituí Girona capital de la comarca del Gironès i de la vegueria o regió II.

Orriol

el Ter

la Devesa

l'Onyar

Sant Pere de Galligants

Banys Arabs

riu Galligants

Sant Felip

La Catedral

Torre Gironella

Estudi General (Les Aigües)

Sant Domènec

La Fontana d'Or

les Muralles

0 100 200 300 400 m

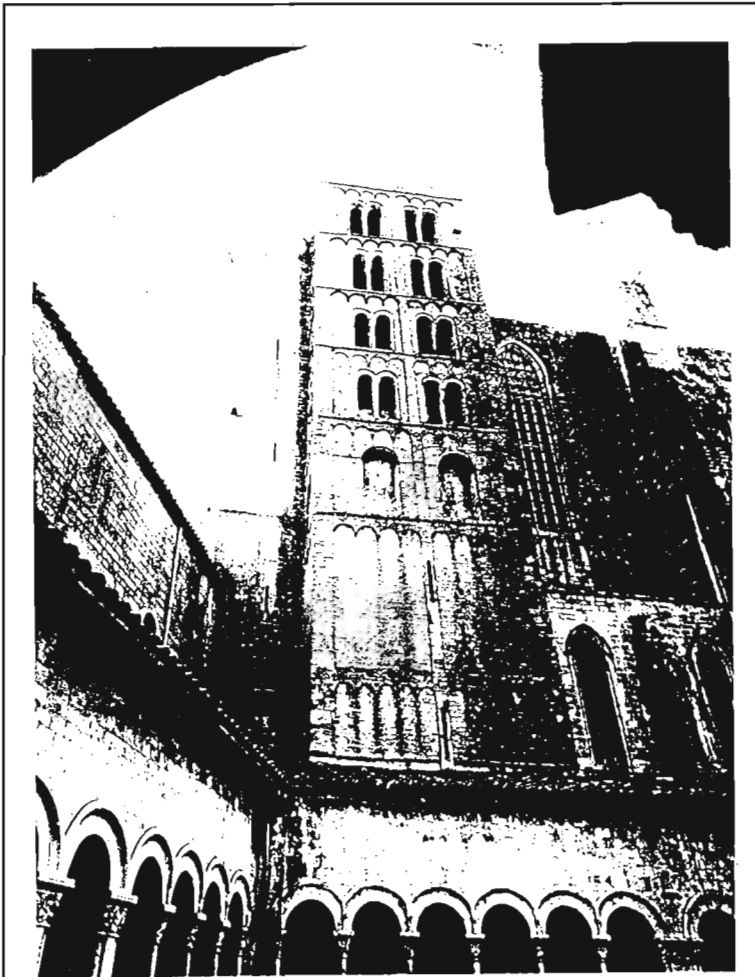
GIRONA I CARLEMANY

Conquerida pels musulmans cap a l'any 717-718, la dependència de Còrdova no va arrelar, i, quan Carlemany va avançar per terres catalanes, l'any 785, Girona li va obrir les portes sense resistència. Carlemany va fer de Girona la capital d'un comtat, amb la missió de ser una avançada en la defensa contra els musulmans, de protegir les fronteres del seu imperi. Carlemany va instituir el Comtat de Girona com un nucli important de la Marca Hispànica, a la frontera de migjorn del seu vast imperi. La història i la llegenda s'entrecreuen constantment. Sembla un fet històricament documentat que la gent de Girona es va lliurar voluntàriament a Carlemany, reconeixent-lo com el seu emperador. A la catedral, rere l'altar major hi ha un tron romànic de marbre que hom anomena la "cadira de Carlemany". Dins el tresor catedralici es conserva un calze que la tradició té per un regal de Carlemany. La Torre majestuosa, d'estil llombard, adossada a un costat de la catedral, dins el recinte del claustre romànic, s'anomena "torre de Carlemany", bé que és prop de tres-cents anys posterior al seu regnat. I en un altar lateral de la Seu gironina fou venerada populament la imatge de Sant Carlemany. Així mateix consta que durant el s. XIV fou instituïda a Girona la festivitat de Sant Carlemany, el 28 de gener, amb ofici propi, les lectures del qual fan referència a la llegenda de la conquesta de la ciutat pel mític emperador dels francs. Prop d'un segle més tard, aquesta commemoració fou abolida per Roma. La intuïció popular, tanmateix, ingènua però sàvia, no feia sinó remarcar que la reconquesta de les terres catalanes fou obra dels francs, a diferència de la de les altres terres peninsulars: Carlemany encarnava la figura admirable i venerable de l'alliberador.

Font al Barri Vell.

El **BARRI VELL** és un sector allargassat situat a la dreta de l'Onyar i limitat a l'altra banda per les muralles antigues. De carrers nobles i costeruts, aquest barri conserva la majoria dels edificis d'interès històric i constitueix el centre monumental de la ciutat.

Seu de Girona. Torre-campanar pertanyent a l'edifici desaparegut de la seu romànica. Foto "H² Art Català"

La **CATEDRAL** és el monument artístic més important i un dels símbols més significatius de la ciutat. La construcció s'inicià al començament del s. XIV per la capçalera o absis, seguint un pla d'església de tres naus. Posteriorment les obres prosseguiren amb una **nau única** de 22,98 m d'amplada i 35,20 m d'alçada, dimensions que la converteixen en la **més ampla d'arquitectura gòtica europea**. El campanar fou construït a partir del 1580 i acabat el s. XVII. La monumental escalinata d'accés fou iniciada al final del s. XVII. Les obres de la façana principal corresponen al s. XVIII, però finalitzaren el 1961. El conjunt de la gran escalinata i la façana constitueixen una de les millors realitzacions urbanitístiques del

El claustre romànic de la catedral. Foto de "Descobrir Catalunya", Col. de l'Avul.

barroc català. A l'interior hi ha unes 30 capelles amb retaules interessants. Cal destacar el retaule i baldaquí d'argent i els esmalts de l'altar major, autèntiques joies de l'orfebreria catalana medieval, nombroses tombes de bisbes i comtes i la cadira episcopal, anomenada cadira de Carlemany, d'estil romànic. El **CLAUSTRE** de la catedral potser és el claustre romànic més important de Catalunya. Adossat al costat nord del temple, fou construït el s. XII. La seva planta

té forma trapezoïdal. Les quatre galeries estan formades per arcs de mig punt. Els capitells estan ornamentats amb temes decoratius i escenes bíbliques. Són precisament els capitells i pilars historiatos els elements que converteixen aquest claustre en un dels més singulars del romànic català. D'entre les galeries, la més rica en escultura és la galeria sud, situada al costat de la catedral. Des del claustre es pot contemplar el campanar de l'antiga catedral romànica, la magnífica **Torre de Carlemany**, de cinc pisos de tipus llombard, avui adossada a la nau gòtica de la catedral.

Instal·lat en les antigues Sales Capitulars, hi ha el **Museu Capítular de la Catedral**. Té peces de gran valor com el **Beatus del segle X**, el famós **TAPÍS DE LA CREACIÓ** (s. XI-XII), la millor peça de l'art tèxtil romànic català, l'**arqueta àrab d'Hisam II** (s. X) i una **imatge romànica de la Verge** (s. XII), titular de l'antiga catedral.

El **Tapís de la Creació** és un brodat de 3'65 x 4'70 m de la fi del s. XI o del començament del XII. Hom li atribueix una alçada original gairebé el doble de l'actual. Se'n conserva la meitat superior, centrada per dos cercles concèntrics: el menor conté la imatge típica del Pantocràtor, i el major és dividit en vuit parts desiguals però simètriques que completen iconogràficament, i amb l'ajuda d'algunes citacions, una síntesi dels dos primers capítols del **Gènesi**, amb les al·legories dels quatre vents a les parts lliures. Voreja tot aquest conjunt una ampla sanefa dividida en compartiments, on hi ha al·legories i representacions, entre altres, de l'any, les estacions, els mesos, Samsó, Abel, el riu Geó. El fris inferior, fragmentari, representa la història de la invenció de la Santa Creu per Santa Helena. Restaurats el 1952 els seus desperfectes i adulteracions, és com s'ha dit abans l'obra més important conservada de l'art tèxtil romànic a Catalunya. El Tapís de la Creació de la seu de Girona palesa la relació directa de Catalunya amb el Nord d'Itàlia i, potser més concretament amb la regió d'Aquileia-Venècia, com ha plantejat Pere de Palol. En tot cas, el Tapís és un exponent de l'art que procedeix d'un ambient o d'uns ambients més cultes que la major part de la pintura de finals del segle XI i del XII, que ha tingut accés directe a unes fonts i a unes referències del món antic, bizantí, carolí i otomà que les altres obres conservades no manifesten, i que ha estat obrat amb unes formes del tot diferents a les que coneixem -en el camp de la pintura del segle XII- que procedeixen d'Itàlia. Aquesta obra, d'una manera única, arrodoneix i completa els contactes de tots els països de l'arc mediterrani fins a Venècia, especialment des de la segona meitat del segle X, quan el venecià Pere Orseol -el gran duc de Venècia- i d'altres persones arribaren a Cuixà guiats per l'abat Garí, quan Catalunya s'obrí al món.

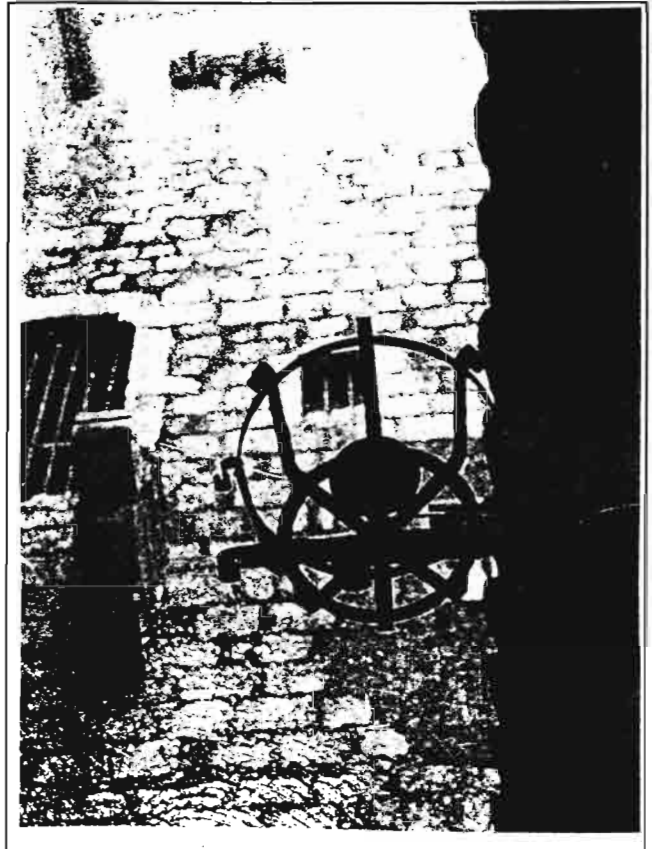

Fig. 40. Representación del mes de marzo.

El **PALAU EPISCOPAL**, unit a la catedral pel costat sud, té un aspecte sobri, amb aparença de castell. Conserva parts d'estil romànic i parts d'estil gòtic, posteriorment remodelades en l'època renaixentista. Al seu interior acull les col·leccions del **Museu d'Art**, fet que ha comportat obres d'habilitació i l'annexió de la Casa Falló. Cal destacar-ne la col·lecció de pintura i ceràmica dels ss. XVII i XVIII i la de pintura catalana del s. XIX, amb notables obres de l'escola olotina.

El **PASSEIG ARQUEOLÒGIC** segueix el recinte medieval de la ciutat i permet contemplar i revalorar els murs del sector nord de l'antiga muralla.

De la plaça de la Catedral en surt el carrer de la Força, artèria principal de l'antic **CALL**. Passejar pels estrets i tortuosos carrerons propers al de la Força, pertanyents a l'antic barri jueu, permet evocar el difícil i gloriós passat d'una de les comunitats més actives i importants d'Espanya fins a la data de la seva expulsió, el 1492. D'aquests foscos carrerons sorgí una important aportació a la teoria cabalística que assolí un gran prestigi internacional. Avui s'intenta evocar aquest passat judaïc de la ciutat des del centre **Isaac el Cec**, que ocupa el solar d'una antiga sinagoga.

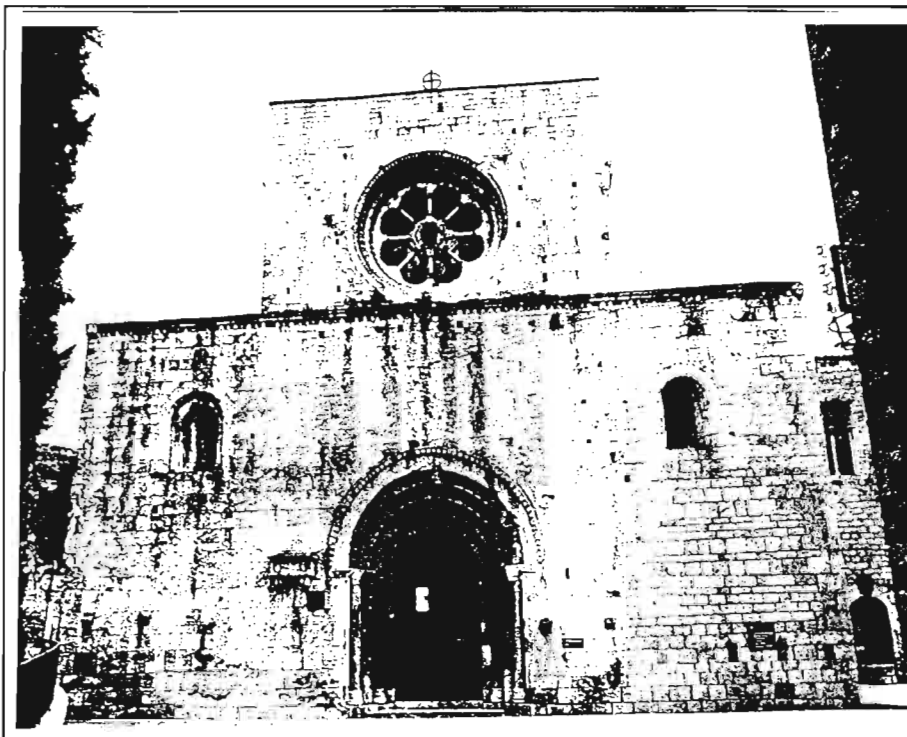

El call o antic barri jueu de la ciutat. (Extret de "Descobrir Catalunya", Col. Avui)

SANT PERE DE GALLIGANTS. Abadia benedictina situada a la dreta de la riera del mateix nom, bella mostra de l'art romànic. Malgrat no correspondre a l'època de màxima esplendor del monacat benedictí, aquest ordre durant el segle XII construï alguns dels edificis més impressionants de l'arquitectura romànica catalana: Sant Pere de Galligants a Girona, Santa Maria de Gerri

i Sant Pere de Besalú.

Els dos primers segueixen un esquema habitual des del primer quart del segle XI i també solucionen alguns elements com els pilars de forma semblant a altres exemples de l'últim terç del mateix segle, bé que Santa Maria de Gerri, molt probablement, adopta la forma del pilar compost per relació amb la catedral d'Urgell. El resultat és d'una gran monumentalitat emfasitzada per la severitat de les formes i pel treball acurat de la pedra, que suposen

Façana de Sant Pere de Galligants, amb portada i rosassa. Foto Hª Art Català

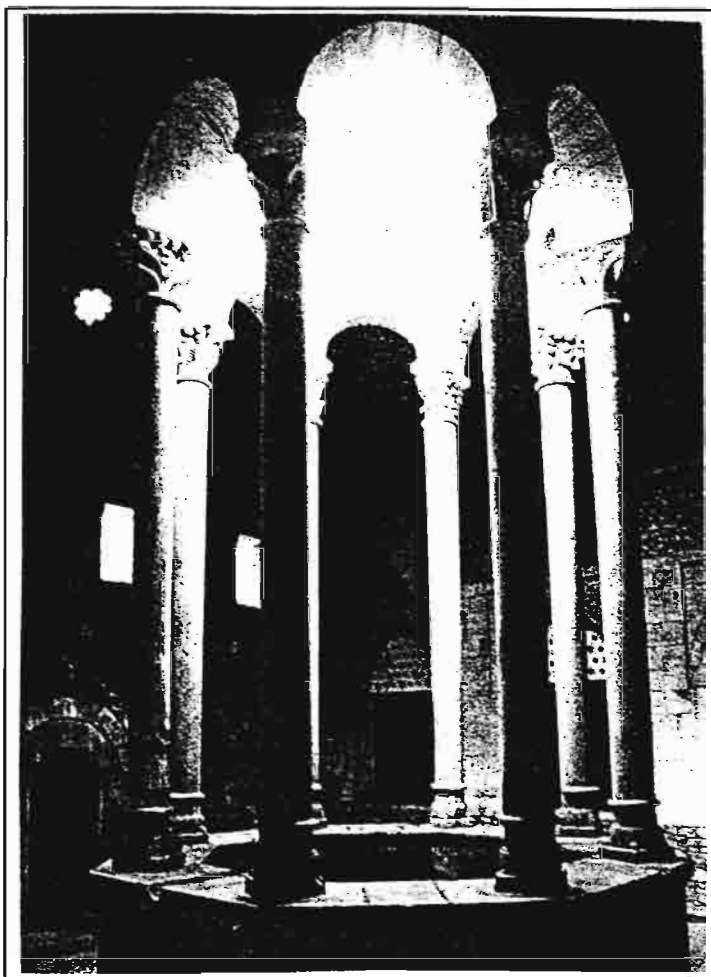
una de les característiques fonamentals de l'arquitectura romànica catalana i uns signes distintius que s'endinsen en l'arquitectura gòtica.

El conjunt arquitectònic de Sant Pere de Galligants està format per l'església de Sant Pere, el claustre, el palau abacial i diverses dependències monacals. El temple consta de tres naus i un creuer que acaba amb quatre absis. El campanar és octogonal. La façana, de línia nua, és enriquida amb portada i rosassa. El claustre, obra del final del segle XII, presenta capitells amb una gran varietat de motius bíblics i ornamentals. Al claustre cal anotar la presència, si més no, de dos mestres: el primer seguiria o estaria en la línia tradicional amb aportacions del mestre de Cabestany -galeries nord, est i sud-; i el segon, l'autor dels capitells historiatos de la galeria de ponent, és el mateix mestre (o un dels mestres) que treballa als claustres de les seus de Girona i de Sant Cugat. Per tant, la cronologia del claustre de Sant Pere de Galligants ha de situar-se, aproximadament, durant el tercer quart del segle XII o fins a arribar als anys 1180, quan, ben segur, s'estava obrant el claustre de la seu de Girona. Església i claustre són actualment la seu del **Museu Arqueològic**, que reuneix importants col·leccions de materials del paleolític, neolític i de l'edat del ferro, com també materials ibèrics, grecs i romans procedents d'Ullastret, Empúries i Roses.

El testament del comte Ramon Berenguer III de l'any 1131 esmenta una deixa del comte al monestir de Sant Pere de Galligants de Girona, consistent en el terç dels drets de la moneda de Girona fins a arribar a la quantitat de dos-cents morabatins i la destina a l'obra de l'església: "... Coenobio Sancti Petri Gallicantus ad opera ipsius Ecclesiae dimitto tertiam partem Gerundensis monetae, ita ut praedicti mei eleemosynarii faciant eam mittere in opera ipsius Ecclesiae usque habeant ibi missos ducentos marabatinos...". Així, doncs, en aquest temps s'estava construint el temple de Sant Pere, les obres del qual no sabem quan acabaren, potser cap a mitjan segle, quan al claustre es treballava a la galeria nord, c. 1154, any en què morí l'abat Rodland de Galligants, la làpida del qual es troba encastada en el mur de la galeria que hem citat. A la rosassa del mur de la façana el seu autor va voler que el seu nom es recordés i va escriure: Omnes cognoscant Petrum fecisse fenestram ("que tots coneguin que Pere va fer la finestra").

SANT NICOLAU. Petita església del s. XII, modernament restaurada, situada al davant mateix de la de Sant Pere de Galligants. Té una sola nau, un esvelt cimborri, un petit creuer i tres absis.

BANYS ÀRABS. Banys públics d'època romànica (s. XIII), que es troben anant de Sant Feliu a Sant Pere. Segueixen els models de les termes romanes i de les tradicions musulmana i jueva. Edifici romànic amb un notable templet octagonal al seu centre i llanterna exterior. A partir del segle XI, i coincidint amb el desenvolupament de la vida urbana, es torna a recuperar a Catalunya la tradició dels banys públics, seguint els models -com hem dit- de les termes romanes, dels mikwàs jueus i dels banys musulmans. La seva plena introducció correspon als segles XII i XIII i l'exemple més complet que es coneix es troba a la ciutat de Girona.

Els Banys Àrabs

L'any 1194, Alfons el Cast havia concedit a l'església de Santa Maria de Girona els rèdits dels banys de la ciutat. Aquets foren destruïts pels francesos durant el setge de 1285 i, el 1294, Jaume II els cedia a Ramon Toila amb la condició que els reconstruís; per tant, aquesta cronologia es correspon amb l'edifici que subsisteix actualment. Aquest consta d'un vestuari, tepidarium, sales de vapor i exudatorium, segons l'ordre preestablert en les tipologies dels banys nord-africans.

L'ESGLÉSIA DE SANT FELIU, després de la catedral, constitueix el monument més representatiu de la Girona medieval. Barreja de romànic i gòtic (s. XII-XIV) i amb façana principal d'estil barroc, aquesta església es distingeix fàcilment per l'agulla truncada del seu campanar. Annexa a l'església hi ha la

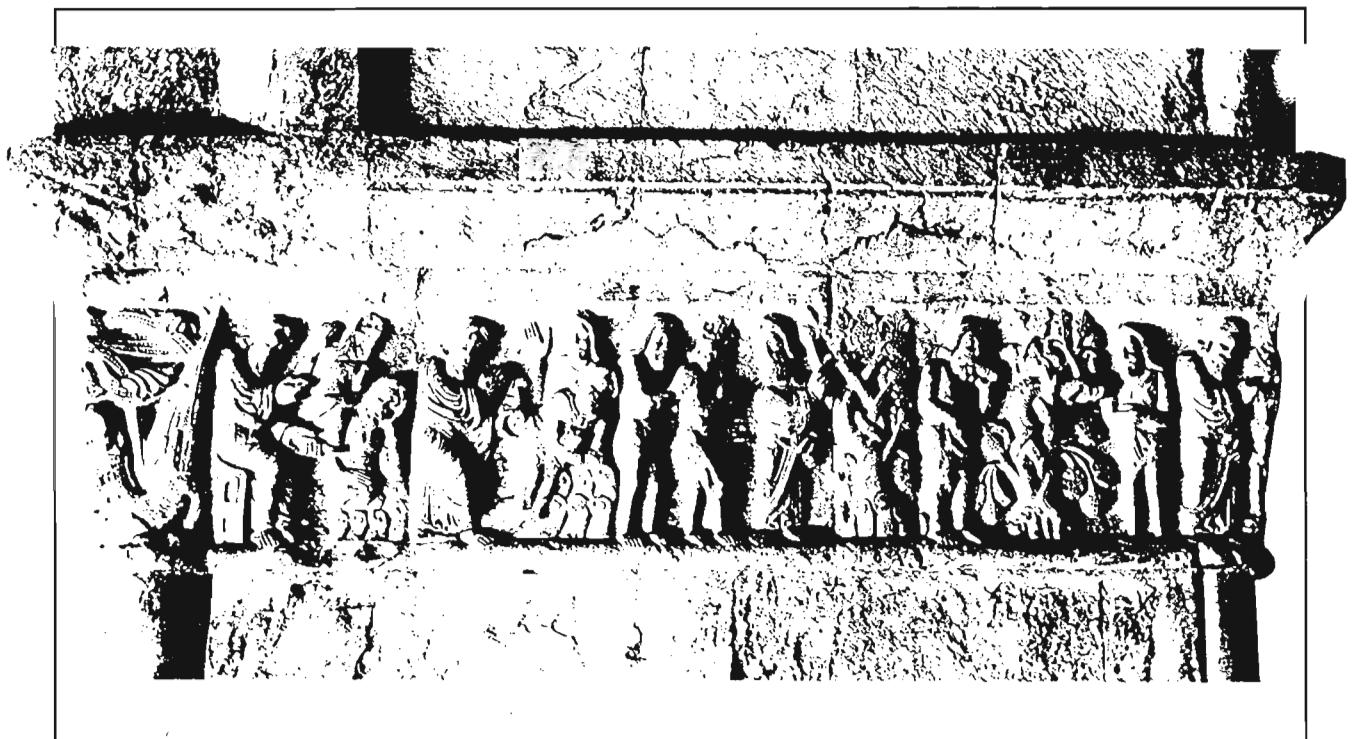
CAPELLA DE SANT NARCÍS, obra barroca de planta el·líptica, amb parets de marbre i jaspi. El pintor i escenògraf Manuel Tremulles pintà les voltes de la capella. El popular quadre dit de les Mosques, penjat prop del baptisteri, és una notable pintura barroca, anònima.

El **CARRER DE CIUTADANS** fou l'artèria medieval més senyorial. Hi hagué grans casals, propietat de la noblesa ciutadana, amb grans portals, sales nobles i patis interiors. Aquests edificis conserven elements arquitectònics del gòtic tardà, renaixentistes i barrocs. La **FONTANA D'OR** és l'edifici més notable del carrer de Ciutadans. Té una façana romànica del s. XII i una altra de gòtica. A l'interior hi ha un pati central amb escalinata que condueix a la planta principal.

La **CASA DE LA CIUTAT** o ajuntament és a la plaça del Vi. És un edifici molt reformat al llarg dels temps, documentat el s. XIII. Cal destacar la façana principal, d'estil eclèctic, la bonica porta d'entrada a les principals dependències i el Teatre Municipal, construït el 1860.

El **MERCADAL**. Antic raval de la ciutat de Girona, a l'esquerra de l'Onyar, entre les actuals places de Sant Agustí i del Mercat, envoltat per una muralla construïda entre els segles XIV i XVI. En aquest sector s'hi instal·laren importants edificis històrics: l'abadia cistercenca de Santa Maria del Mercadal o de Cadins, l'hospital de Santa Caterina i l'actual Casa de Cultura.

PLAÇA DE SANT AGUSTÍ o DE LA INDEPENDÈNCIA. Plaça porticada d'estil neoclàssic, projectada per Martí Sureda (1855-64). Constitueix un dels indrets més interessants i harmònics de la Girona nova.

Seu de Girona. Claustre: fris amb escenes del Gènesi: des de la Creació fins a l'Expulsió del Paradís.

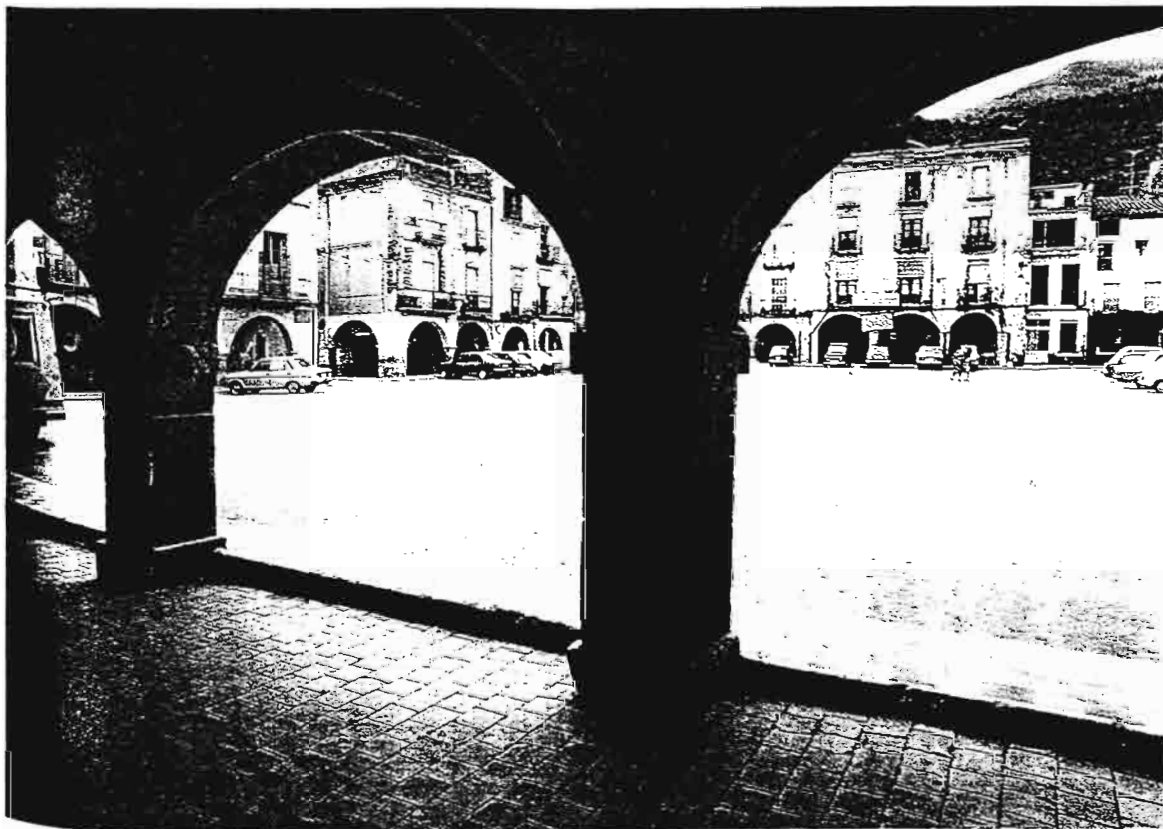
AMER

La vila d'Amer és situada a 186 m d'altitud en un terreny de pendent suau, a la riba dreta de la riera d'Amer o riu Brugent, entre la carretera de Santa Coloma i l'antic traçat del ferrocarril. Arquitectònicament cal remarcar la gran plaça porxada, una de les més grans de Catalunya d'aquest tipus, que presenta una imatge unitària molt clara, tot i que és formada per edificacions molt diverses. Resulta un marc adequat per als actes de la festa major i especialment per a la sardana de l'alcalde que es balla el 16 d'agost. Té la particularitat que l'anella, a voltes convertida en espiral, donada la nombrosa participació, no es tanca. L'alcalde deixa la mà esquerra lliure i darrera d'ell segueix tot el poble, rics i pobres, vells i joves, grans i petits, pagesos i menestrals. La darrera parella està alterada d'ordre, per tal que no sigui la balladora la que ocupa l'últim lloc de la llarga renglera. Així que s'afegeix al ball una parella nova, el darrer ballador altera el seu lloc, a fi que la balladora ocupi el que li pertoca. En rompre el flabiol l'entrant de la sardana, els gegants es posen a ballar i a seguir endavant, tot fent camí pel vol de la plaça, seguits de tot el poble i presidits pel batlle, que ocupa el primer lloc com autoritat màxima. La sardana sol acabar en arribar al davant de la casa del comú, després d'haver voltat, es pot dir tota la plaça. La sardana de l'alcalde no pot tancar-se, ni pot compondre's de més d'una rotllana. Si tanta gent hi entra, es va eixamplant fins arribar a passar per sota de les voltes que tant de tipisme donen a la plaça d'Amer. Si alguna vegada hom ha tractat de formar altres rodones enmig de la plaça ampla i neta de gent, l'agutzil les desfà i no permet que es formin.

L'església parroquial era dedicada a Sant Miquel i es trobava a la plaça que encara duu el seu nom; destruïda pels terratrèmols del segle XV, fou refeta en part i volada per les tropes de Felip IV de Castella a la fi de la Guerra dels Segadors (1657), i no tornà a ser reconstruïda. La parròquia passà després a l'església de Santa Maria del monestir que donà origen a la vila. L'edifici actual mostra una estructura molt desfigurada de la primitiva església, per construccions posteriors.

Vista general de la vila d'Amer. Foto de la G.C.C.

Plaça porxada d'Amer. Foto de la G.C.C.

L'edifici inicial era de planta basilical. Els terratrèmols dels anys 1427-28 enderrocaren les voltes de la nau, el claustre, les dependències monacals i potser una part o la totalitat de la façana sud-oriental. Al segle XVI hom procedí a la renovació de la façana principal. Al segle XVIII el lloc on hi havia hagut el claustre, hom construí l'actual capella dels Dolors i probablement també l'actual baptisteri, d'aparença similar. L'any 1900 hom en remodelà el campanar; el 1936 l'església fou incendiada, i durant la guerra del 1936-39 hom la féu servir coma taller i garatge de camions, cosa que comportà cavà la fossa de reparacions al mig de la nau i eixamplar la porta d'entrada per tal que hi passessin els vehicles.

Ja des de l'any 1987 s'inicià la tasca de recuperació d'aquets edifici, que primer va posar al descobert l'aparell interior dels murs de la nau central i de l'absidiola vista. Més tard es reparà a fons el teulat, i a causa de problemes tècnics es va haver d'enderrocar un comunidor i un campanaret que hi havia a la nau central.

L'església de Santa Maria d'Amer és un edifici excepcional, estretament emparentats amb obres toscanes com ara l'església de San Pietro a Sillano i la de San Appiano o bé la de Sant Andreu de Sagàs i la de Sant Llorenç de Sous a Catalunya, que, amb Amer, representa una via de penetració de formes italianes, diferent de les més habituals en l'arquitectura catalana.

A la plaça de Sant Miquel es pot admirar un monument que la vila d'Amer ha dedicat als seus músics. Aquí hi han nascut i hi viuen grans instrumentistes i compositors, recordem per exemple, els germans Pere i Joan Parés de la cobla "La Principal" de la Bisbal i el contrabaix Joan Xandrich de la mateixa cobla, així com el trombó Martí Teixidor, Pere Fontàs, director de la cobla "Selvatana", el "llebre" trompeta de la "Ciutat de Girona" i també en Josep Roure, tenora que fou de la cobla de la Bisbal i Miramar i tants d'altres.

GOIGS EN

DE LA VERGE

QUE'S CANTEN EN SA SANTA
LA VILA D'AMER

O Verge molt singular,
Brígida de Déu amada:
*Vulgueu-nos patrocinar,
i ser la nostra advocada.*

En Irlanda vós nasquéreu
de un home principal
dit Duptaco; a qui tinguéreu
per a Pare temporal:
a Hibernia transportada
manà fosseu per curar.

Vulgueu-nos, etc.

A dos Bisbes que hospeda
en sa casa vostre Pare,
Nostre Senyor revelà
que'l nascut de vostra Mare,
seria joia estimada,
que li havia de agradar.

Vulgueu-nos, etc.

De les aigues Babtismals
hisquereu santificada,
dàreu de virtut senyals,
i de Santedat sobrada:
que humil, casta i callada,
vos havieu de mostrar.

Vulgueu-nos, etc.

Tan gran fou vostra hermosura
que molts la cobdiciaven,
i fer la major ventura
amb vós casar-se pensaven:
més Vós, a cosa criada
mai volguéreu estimar.

Vulgueu-nos, etc.

Vostre Pare desitjava,
de que fesseu casa ment;
més en và perseverava
en són importú intent,

℟. Ora pro nobis Beata Brigitta.

ALABANÇA

Sta. BRIGIDA

CAPELLA EN LA PARROQUIA DE
BISBAT DE GIRONA

puix en castedad sagrada
volguéreu perseverar.

Vulgueu-nos, etc.

En un sagrat monestir
de monges vos retiràreu,
on volguéreu complir
els tres vots que professàreu;
restant a Déu consagrada,
per sols a Ell agradar.

Vulgueu-nos, etc.

Vos vulgué Déu adornar
amb molts dels dons graciosos,
dant-vos gràcia de curar
a cecs, sorts i leprosos;
amb que fou manifestada,
vostra virtut singular.

Vulgueu-nos, etc.

Un dia quant un leprós
almoïna vos demanava,
vostre cor tan fervorós
per éll al gran Déu pregava:
restà la lepra curada
sens poder-hi més tornar.

Vulgueu-nos, etc.

Entre moltes maravellas,
que Déu ha obrat per vós,
fou lo curar dos donzelles
de cruel mal contagiós:
malaltia tan pesada
amb aigua vareu curar.

Vulgueu-nos, etc.

No fou miracle menor
el del espantós torrent;
que alcansàreu del Senyor
fer-li mudar la corrent:
perquè fosseu retirada

per poder a Déu pregar.

Vulgueu-nos, etc.

Per vostra exhortació
molts deixen pecats i vicis
entrant en Religió,
i cobrint-se de cilicis;
fent vós aquets exercicis
gran glòria haveu alcansada.

Vulgueu-nos, etc.

Los treballs que Vós passarèu
en eixa vida mortal,
com a joies estimareu
dàdes de Déu immortal:
dell qual foreu consolada,
per a poder-los passar.

Vulgueu-nos, etc.

Déu vos honra tan en el Cel
i en el món sou també honrada
puix llansant un infidel
a vostra Imatge Sagrada,
de roca tan elevada,
sens dany la varen trobar.

Vulgueu-nos, etc.

De la Vila i Vall d'Amer,
molt sovint sou visitada
amb cor devot i sencer
alt en la roca Delcada:
de fam, guerra, pedregada
i pesta ens vulgueu guardar.

Vulgueu-nos, etc.

TORNADA

Puig sou Verge singular,
Brígida de Déu amada:

*Vulgueu-nos sempre guardar,
i ser la nostra advocada.*

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS

Exaudi nos Deus salutaris noster: ut sicut de Beatae Brigitae Virginis tuae, festivitate gaudemus; ita pie devotionis erudiamur affectu. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

CASA FORTA DE ROCA-SALVA (o Torre de Sant Climent)

la casa forta de Roca-Salva, anomenada Torre de Sant Climent, és situada al vessant del Puig Galí (o Puig d'Alí) damunt de la Plana d'Amer.

L'existència d'una fortalesa en l'indret data possiblement del 949. Era possessió dels comtes de Barcelona. En la data esmentada Borrell II cedí al monestir d'Amer unes terres de conreu en el lloc d'Albacans (Roca Alba) per deformació Rocasalva. La torre, però, no va pertànyer mai al monestir sinó a una família de cavallers, inicialment castllans, que en tenien la jurisdicció. A la darrerria del s. XIV la pubilla de la Torre de Rocasalva, Constança de Rocasalva, es casà amb Pere Soler, senyor del proper castell d'Estela. El 1406 Berenguer de Soler figurava com a hereu de Berenguer de Rocasalva i ell i els seus successors es titularen senyors d'Estela i de Rocasalva.

La casa forta de Roca-Salva (o Rocasalva) és un bon exemplar de construcció senyorial formada per una sala i una torre angular que defensava la part més dèbil de l'edifici. Tot i que actualment l'element constructiu més rellevant és la torre, en realitat entre les restes ruïnoses de la casa de pagès s'endevinen encara perfectament les parets de l'antiga sala.

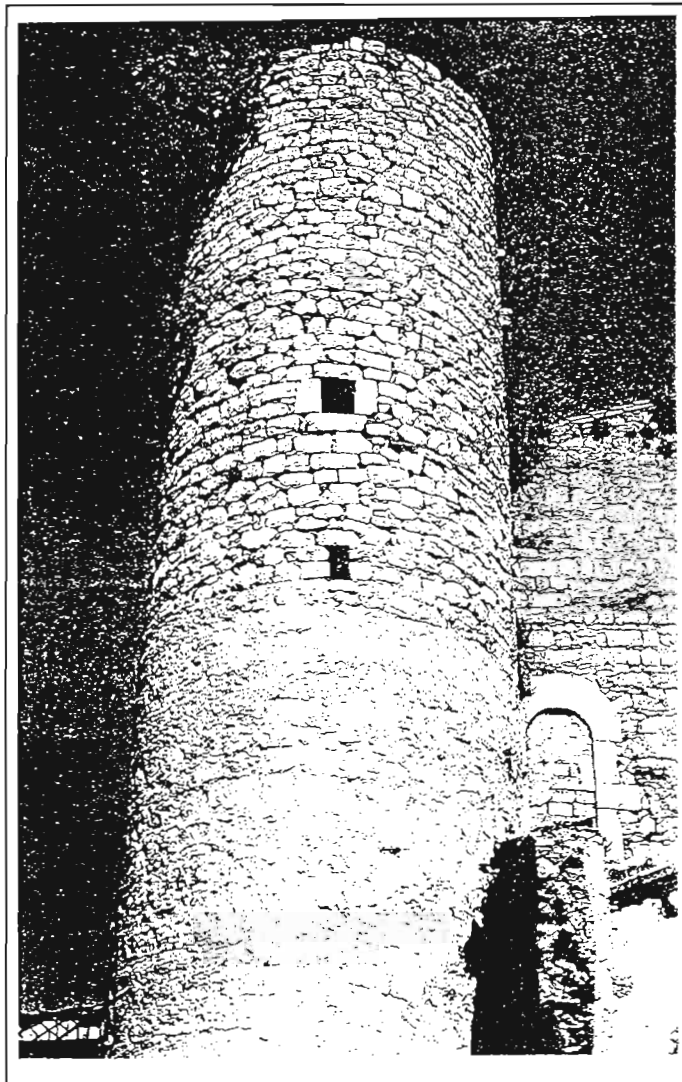
La sala de la casa forta tenia una longitud interna de 13,75 m i una amplada d'uns 5,50 m. Els murs tenen un gruix que oscil·la entre els 110 i els 120 cm. Inicialment, tot l'edifici devia tenir una alçària d'uns 9 a 10 m. En època moderna, però, la sala fou dividida en dues parts per un envà. Ara hem de distingir el sector situat més cap al nord-est, on les parets velles només atenyen una alçària d'uns 3,5 m, de la part més propera a la torre, cap al sud-oest, que té, per contra, una alçària molt superior, que deu ésser semblant a l'original.

La paret del nord-oest té, a l'exterior, la part més baixa lleugerament atalussada. D'altra banda, amb relació a l'estat de conservació de l'edifici original, cal indicar que el mur de la sala situat al nord-oest té tot el sector central refet; potser fou destruït ran dels greus terratrèmols del segle XV.

La torre, situada a l'angle de migjorn de l'edifici, forma una unitat amb la resta de la construcció, no sols per tenir el mateix tipus d'aparell o per les característiques constructives, sinó també pel fet d'haver-hi un lligam físic entre els dos edificis. Una porta de petites dimensions acabada amb una llinda, que té una amplada de 90 cm i una alçària de 210 cm, permet d'accedir al nivell de peu pla de la torre. Aquest element de la casa forta té uns murs d'un gruix també de 110 cm. El diàmetre interior de la torre és de 2,02 m. Hom pot comprovar l'estret lligam que hi hagué entre la sala i la torre per l'existència d'una petita petxina, o mur inclinat cap enfora, que ocupa el triangle que hi havia entre la part alta de l'edifici de planta rectangular i el mur de la torre que, a la part superior, en planta, forma una circumferència completa. L'alçària d'aquesta torre, a

Aspecte exterior de la casa forta de Roca-salva (o Torre de Sant Climent). Foto: B. Forgas

Torre de Sant Climent (o d'Amer). Foto V. Buron dels Castells Romànics

l'interior, és d'uns 13 m; vista des de l'exterior, és almenys d'uns 16 m.

La porta principal de la sala es troba a peu pla a la part del sud-est de l'edifici, a prop de la torre. Resta acabada amb un arc de mig punt format per quinze dovelles de 50 cm de llarg. Uns metres més amunt i més a prop de la torre, s'obre una altra porta petita també acabada amb un arc de mig punt. La porta adovellada porta el blasó de la família Desbac.

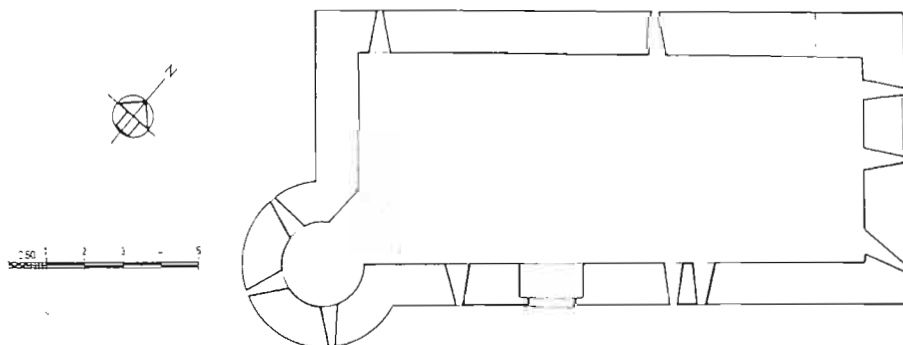
Els carreus, amb els caires força marcats, fan generalment uns 22 cm d'alt per 45 cm de llarg i són units amb morter de calç. A la part superior de la torre angular l'aparell constructiu és menys acurat.

A tot el voltant de la fortificació hi ha diverses espitlleres: tres al nivell inferior de la torre, tres més a la paret del nord-est, una al costat esquerre de la porta, dues o tres a la banda dreta, etc. Tenen una amplada que a l'interior oscil·la entre els 40 i els 55 cm. A la part alta de la torre també s'observen diverses finestretes.

Aquesta construcció és un bon exemple de casa forta de cap al segle XII

o potser del XIII. La torre angular és ben característica d'aquest tipus de construccions de la baixa noblesa de cap al segle XIII. Mentre en altres llocs hi havia torres en tots quatre angles (per exemple a Bellpuig de Tortellà, a la Garrotxa), en aquest cas només es cregué necessari de defensar amb la torre un dels angles. La torre mestra -ja molt diferent de la torre mestra dels castells de l'alta edat mitjana- feia així de talaia i d'element més distintiu de la construcció (actualment encara li dona el nom).

A més de la sala i la torre, que formaven una unitat, i de les dependències del mas que s'hi fundà en època moderna, actualment hi ha al voltant de la casa unes restes de murs que podrien pertànyer a construccions medievals que, si fos així, caldria relacionar amb la casa forta.

Planta de la sala amb la torre d'angle.

SANTA MARIA D'ELENA (O DE SOBRE-ROCA)

El santuari d'Elena, que depèn de la parròquia de Sant Andreu de la Barroca (o Sobre-roca), és situat a 565 m d'altitud, al vessant del puig d'Elena, a la part més meridional del terme, a la dreta de la riera de Llémena, i pertany al terme de Sant Aniol de Finestres, municipi de la Garrotxa, al límit amb la Selva i el Gironès.

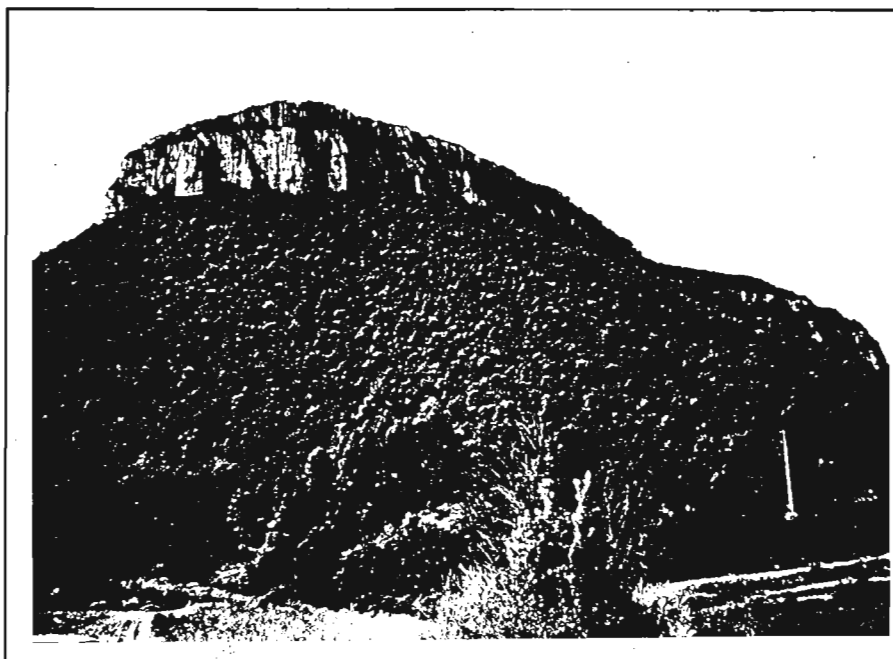
Les dades històriques de què es disposa són escassíssimes, com de moltes altres de la zona. De l'església de "Sancte Marie de Suprarocha", nom amb el qual fou coneguda durant tota l'edat mitjana, únicament hi ha dues notícies documentals; es tracta de llegats testamentaris, molt distanciats en el temps. La primera és la deixa de cinc sous a l'església que féu Arnau del Torn, l'any 1212, i la segona és la que féu Hug, baró de Santa Pau, de vint sous, l'any 1391. D'altra banda, F. Monsalvatje i Fossas informa que a la darrereria del s. XIX vivia un eremita a Santa Maria d'Elena, el qual tenia les habitacions unides a l'església.

Aquesta petita església fou molt malmesa pels terratrèmols del segle XV, que enderrocaren una gran part de les edificacions de la vall d'Amer en particular. Segurament s'ensorrà una part de la nau, tot conservant-se part de l'absis, del qual és ben curiós l'enllosat original que el cobreix. El que hi ha avui és el resultat de diverses refeccions. L'església presenta una estructura modificada per ampliacions posteriors a l'època de construcció de l'edifici. La planta primitiva es redueix a una nau de secció rectangular i un absis semicircular orientat a llevant; la resta de cossos són d'època moderna.

La porta d'accés al temple es troba situada a ponent; el porxo que la protegeix és un afegit posterior. Damunt aquesta façana s'aixeca un campanar d'espadanya de doble obertura força malmès. El tipus de aparell que presenten els murs corresponent a l'estructura d'època romànica és format per carreus de mida diversa, ordenats en filades; presenten un aspecte força rústec. Les modificacions sofertes per l'edifici no permeten una apreciació global de l'estructura primitiva; per aquest motiu és difícil precisar en quin moment dins el període romànic fou construïda aquesta església, però no es pot descartar una data ja avançada.

Un aspecte exterior de l'església des del costat de migjorn.

Cinglera de Sant Roc.

CINGLERA I ERMITA DE SANT ROC

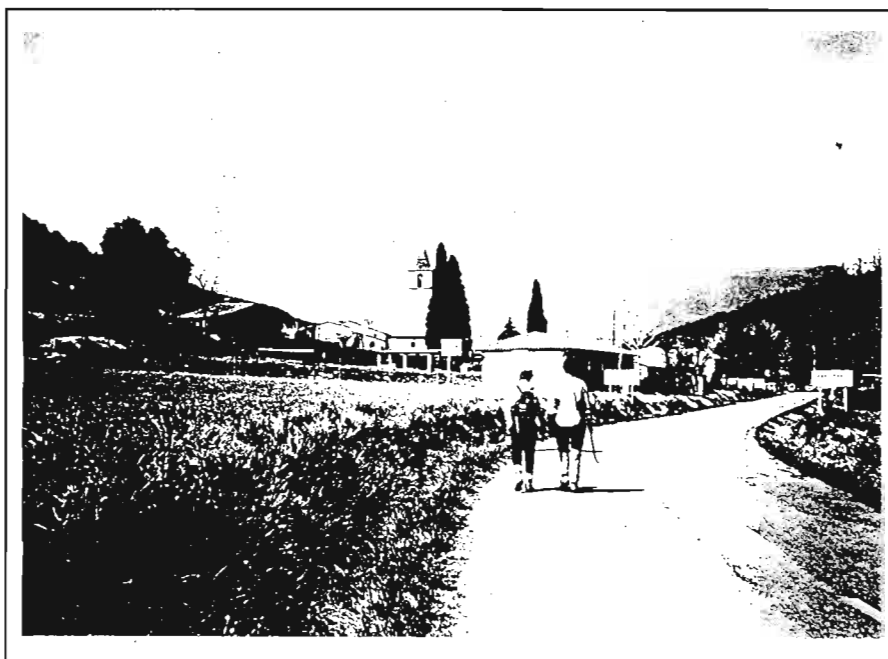
A la dreta de la vall de Llémèna, el municipi de Sant Aniol de Finestres s'allargassa pel sud-est fins al **puig de Sant Roc** (605 m alt), conegut també per **muntanya del Grony**, que fa de termenal, també, entre Sant Martí de Llémèna i Amer, de les comarques veïnes del Gironès i de la Selva, respectivament. Dalt del puig de Sant Roc, proper a la Barroca, hi ha l'**ermita o capella de Sant Roc**, la qual, l'any 1447 era la parròquia de la Barroca.

SANT MARTÍ DE LLÉMENA

El municipi de Sant Martí de Llémèna és situat al sector occidental de la comarca del Gironès, al límit amb la Garrotxa i la Selva, a la vall mitjana de la **riera de Llémèna**, afluent al Ter per l'esquerra. El poble és situat a 204 m d'altitud, a la dreta del riu de Llémèna, sota el puig d'Elena. És centrat per l'església parroquial de **Sant Martí**, documentada el 1031 i el 1065, que havia pertangut al capítol de la catedral de Girona. Té una capella dedicada a Sant Nazari, a uns 2 km del poble, a l'altra banda del riu. Hi ha restes d'un castell o fortificació anomenada **la Sala**. El 1698 era lloc reial. Fill destacat del municipi de Sant Martí de Llémèna fou Joan Pere Sala, guerriller del segle XV, que morí a Barcelona esquarтерat i penjat l'any 1485. Tenia l'ofici de llaurador i participà molt activament en la guerra dels remences per la comarca de Vic.

SANT ESTEVE DE LLÉMENA

El poble (298 m alt) és situat al sector meridional del **terme municipal de Sant Aniol de Finestres**, a l'esquerra de la riera de Llémèna. L'església parroquial és dedicada a Sant Esteve. El 1156 Guillem Ademar de Porqueres, senyor de Finestres, evacuà les dominatures i altres drets que posseïa en aquesta parròquia a favor de l'església giro-nina. El lloc formà part del terme del castell de Finestres i de la baronia de Santa Pau.

Sant Martí de Llémèna.

Descripció itinerari Amer-Cingles de Sant Roc-Vall de Llèmena

0h 00' 0h 00' S'inicia la caminada a uns 50 metres passat el cementiri d'Amer, gairebé a l'entrada del poble venint d'Anglès per la C-152. Agafem una pista, ampla i planera que surt per la dreta i recula.

0h 04' 0h 04' Travessem el riu Brugent, anomenada també riera d'Amer. La pista continua entremig d'avellaners i plàtans. A l'esquerra es veu la costa de Santa Brígida i més a prop nostre Puiggalí (o Puig d'Alí), on diu que s'hi troben restes d'un poblat ibèric.

Passat un camí transversal i un rec a l'esquerra, veiem l'ermita o torre de Sant Climent (o d'Amer) i encara més enllà els cingles de Sant Roc, que és el punt més llunyà i enlairat del nostre itinerari. Desestimem alguns camins a dreta i esquerra i alguna drecera i no deixem el camí principal. A la dreta veiem una masia: can Creuet. Poc després passem a ran d'una altra masia que ens queda a l'esquerra del camí. Comencem a veure boscos d'eucaliptus. Deixem un altre trencall a la dreta.

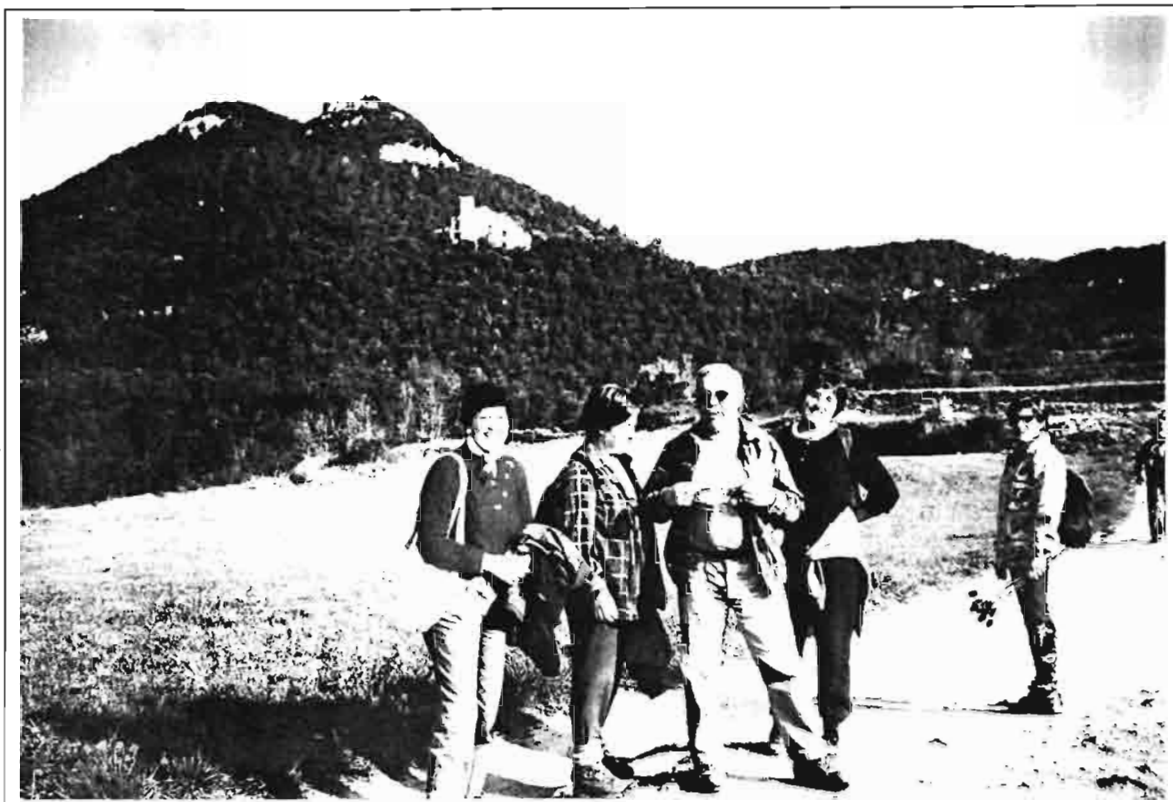
0h 16' 0h 20' Cruïlla al costat d'un pal de conducció de línia elèctrica. Deixem la pista de la dreta i agafem la branca esquerra. Així que iniciem el camí deixem un senderó a l'esquerra que corre entre el bosc. El nostre camí va paral·lel a una línia i continua essent una pista ampla i planera, apta per a vehicles. Iniciem una lleugera pujada. Ara veiem més a prop nostre, a l'esquerra, el Puiggalí.

0h 10' 0h 30' Al costat d'un pal de línia elèctrica, a la dreta, s'inicia una pista també planera, que gira. Nosaltres la deixem i continuem ascendint. A davant nostre veiem una esplanada verda i el llogarret de Sant Climent, on destaca el seu campanar. Al fons, els cingles de Sant Roc ara més visibles.

El camí fa un marcat revolt i gira a l'esquerra al mateix temps que passem per sota la línia elèctrica. Al davant nostre veiem clarament els dos pics del Puig-

A pocs minuts de la sortida travessem el riu Brugent o riera d'Amer.

Som a les envistes de la Torre de Sant Climent (Torre d'Amer) a sota el Puiggalí.

galí i a la dreta seva, gairebé al peu, el castell o torre de Sant Climent o Torre d'Amer. Més endavant, a la dreta deixem unes granges de porcs i uns trencalls de camí. Nosaltres continuem ascendint.

0h 10' 0h 40' Se'ns obre una bona panoràmica de Puiggalí i la torre de Sant Climent o d'Amer. A l'esquerra i molt llunyans els característics cingles del Far. En línia recta, entremig de la plana, la presa del Pasteral, molt propera al poblet del mateix nom.

La pista, ampla, retomba i a la dreta deixem un trencall que mena al llogarret de Sant Climent. Travessem un ample camí abans d'arribar a la Torre, que tenim davant nostre. La pista, que va ascendint, és flanquejada de roures i alzines i al marge esquerre del camí podem veure-hi alguns caus.

0h 20' 1h 00' En un revolt molt marcat de la pista, i a la vista d'una cadena de propietat privada, girem a l'esquerra i accedim al castell o Torre de Sant Climent (o d'Amer, o encara, amb més propietat, de Roca-salva ???). En una dovella s'ha descobert l'escut dels Asbac.

0h 00' Retornem a la pista que havíem deixat i continuem amunt. A la dreta la llarga cinglerada de Sant Roc i una extensa plana amb alguns turons, direcció sudest. Poc més amunt deixem un trencall a l'esquerra. La pista continua ampla i costeruda. Deixem una altra pista malmesa i pujadora a l'esquerra.

0h 15' 1h 15' Som a un tram de pista més planer. Davant nostre tenim uns cingles i a la dreta d'aquests, entre la vegetació, hi veiem l'ermita de la Mare de Déu del Puig d'Elena, assentada en el puig del mateix nom, de 556 m alt.

0h 03' 1h 18' Passats uns rocallsos, quan la pista inicia un retomb a l'esquerra, la deixem i enfilem per un corriol planer o lleugerament descendent davant nostre. Hi ha un il·ligam en un pi i una fletxa pintada de color morat sobre una llosa.

A l'esquerra podem veure una gran masia: can Llepard, arrezerada sota uns conglomerats. En el camí veiem alguns petits saltants d'aigua procedents d'un rierol. Seguim sempre el camí més fressat.

0h 07' 1h 25' Travessem una gran clariana al final de la qual hi ha una bifurcació. Decanem cap a la dreta per damunt d'unes lloses, seguint els senyals de color morat. Ara el camí és un xic malmès. Continuant per damunt de camí empedrat iniciem una suau pujada i decanem cap a la dreta.

0h 05' 1h 30' Arribem al costat d'una filferrada. Deixem a l'esquerra una pista de terra. Nosaltres continuem per sobre de sòl empedrat senyalitzat amb fletxes de color morat. Si ens aturem una mica i girem la vista enrere tindrem una vista excel·lent de la masia abans esmentada i molt més llunyà el morro característic del cingle del Far.

El terreny continua una estona empedrat i molt ample i en suau ascensió. A l'esquerra veiem una masia en ruïnes i a dalt d'un cinglerar, entre vegetació, entrelluquem el campanar de l'ermita de la Mare de Déu del Puig d'Elena. Per sobre els rocallsos anem trobant de tant en tant senyalitzacions amb fletxes de color morat. A l'esquerra, al cap d'una estona, deixem una pista força ampla que mena a una casa en ruïnes. Acaba el tram de sòl de rocallsos i continua en terreny de terra. A prop, a l'esquerra, veiem una altra edificació ruïnosa, a sota del puig d'Elena.

0h 15' 1h 45' Arribem al costat d'un grup d'alzines, una de les quals té alguns rètols. Hem de seguir el que porta per direcció: Ntra. Sra. d'Elena. Passem pel costat d'una bassa d'aigua (a l'esquerra) i travessem una dolina. A l'esquerra ens queda una fita. Seguim un viarany recte i planer entremig d'argelagues. Passem pel costat d'una casa en ruïnes que ens queda a l'esquerra; en un angle dels seus murs hi veiem un senyal de color blanc. Fent algun revolt el senderó es fa pujador amb algun tram planer. Veiem una altra fita, aquesta pintada de blanc i a l'esquerra. Ara pugem decididament ja cap a l'ermita. Tenim la bonica vall

Panoràmica de la vall de Llèmena des del santuari d'Elena. Al fons, el Rocacorba.

de Llémèna a la dreta i el conegut Rocacorba amb les seves dues antenes.

0h 15' 2h 00' Arribem finalment a una esplanada on es troba l'ermita de la Mare de Déu de Puig d'Elena, amb porxo al davant l'entrada. Davant de l'esplanada podem veure un curiós pessebre confeccionat a base de peces de bicicleta un xic rovellades. Gran panoràmica de la vall de Llémèna per una banda i del Brugent o Amer a l'altre vessant.

0h 00' El descens el farem pel mateix senderó de pujada fins arribar al costat de l'alzina retolada.

0h 10' 2h 10' Iniciem el camí, al costat de l'alzina, en direcció a Sant Roc. Veiem un senyal blanc en un arbre de la dreta, a l'esquerra tenim uns marges de pedra. El camí és herbós i amb grans lloses.

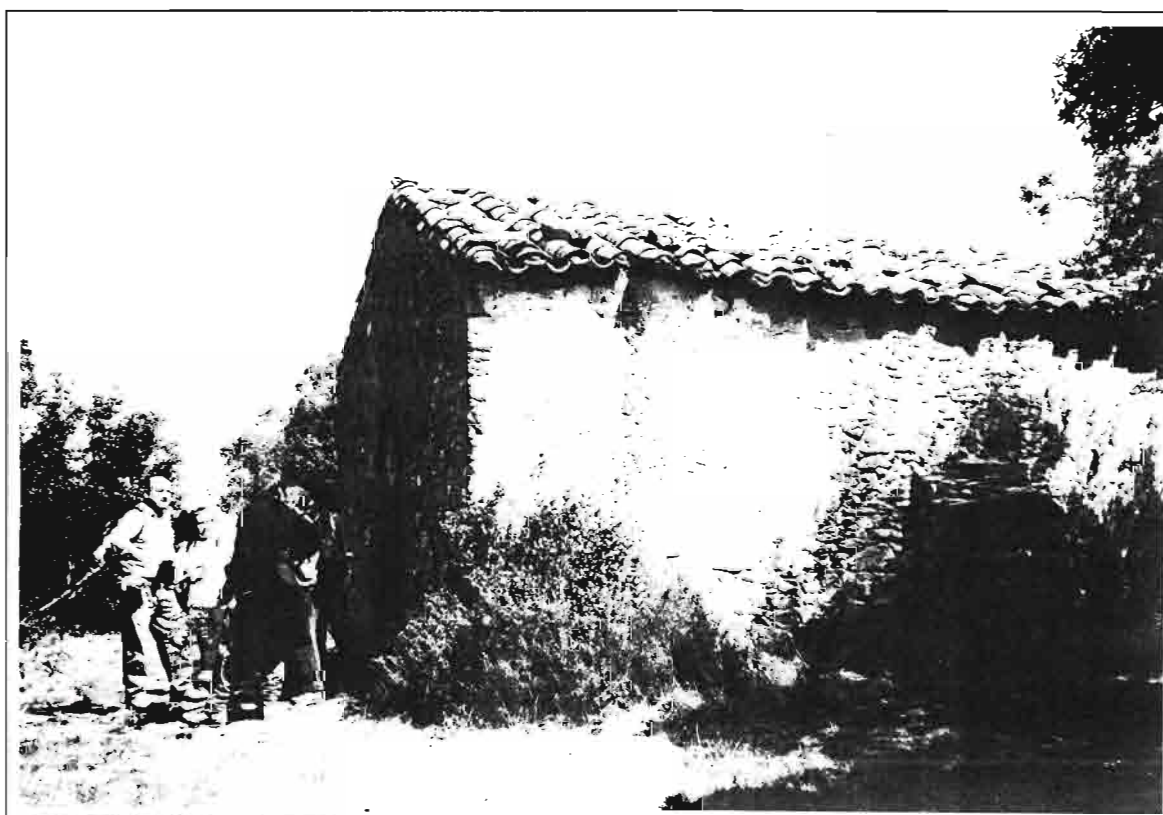
Bifurcació de camins; al mig hi ha una fita. Agafem el trencall esquerre.

Nova bifurcació, tornem a tòrcer a l'esquerra. Senyals de color blanc en un arbre a l'esquerra, a l'inici del trencall. Aquest camí, sempre empedrat, és flanquejat de vegetació. Estem passant pel pla de Sant Roc o fil de la carena de la llarga cinglera del mateix nom. Se'ns ajunta un camí per l'esquerra.

0h 15' 2h 25' Bifurcació. Agafem la branca esquerra que és la més empedrada. Al mig hi veiem una fita.

0h 05' 2h 30' Nova cruïlla, bastant embrossada. Deixem la branca esquerra, que davalla, i continuem per la dreta, per corriol lleugerament pujador. En un arbre a la dreta un rètol ens indica: Sta. Elena i Sta. Brígida, 2h 45' i a sota un senyal de color blanc.

Trobem novament un camí descendent a l'esquerra però nosaltres continuem endavant per la carena. L'estimball del vessant esquerre se'ns comença a fer

La capella de Sant Roc on es venera la imatge del sant és a ran mateix de cinglera.

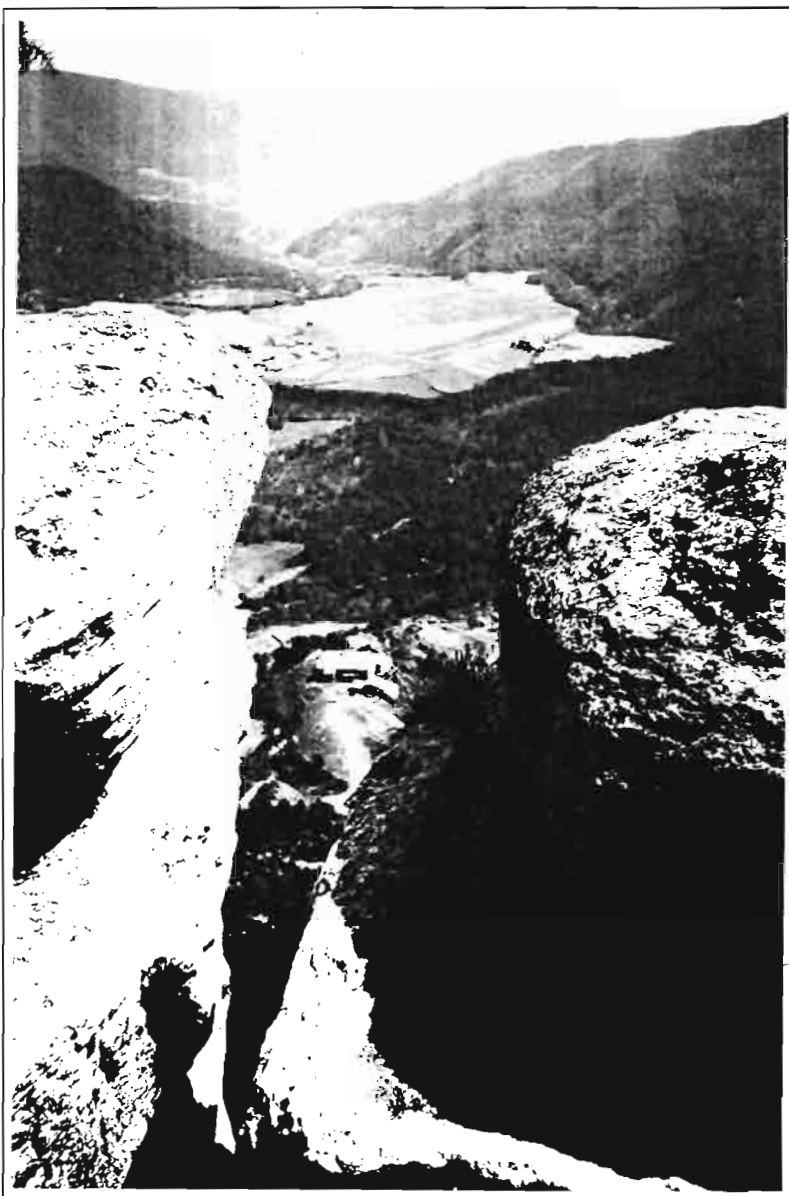
visible, amb la immensa vall de Llèmena.

Anem enfilant el darrer tram del cingle de Sant Roc, el senderó es fa una mica més pujador i feréstec entre vegetació abundosa. Ara ens ve un sector on el sòl és completament cobert de nummulites dites vulgarment "llenties".

A l'esquerra tenim una roca que sobresurt i que fa d'excel·lent mirador sobre la vall de Llèmena. Cal anar en compte en abocar-s'hi.

0h 13' 2h 43'

Arribem finalment al cantell mateix del cingle de Sant Roc. Aquí hi ha una ermita on es venera la imatge d'aquest sant. Normalment l'ermita és oberta. En aquest punt la visió que se'ns ofereix davant nostre és impressionant, amb uns estímballs que fan feredat. Si el temps ens acompanya podem fins i tot veure la catedral de Girona. La situació on es troba l'ermita serveix com a punta d'unió entre les comarques de la Garrotxa, la Selva i el Gironès.

Darrera l'ermita, l'estímball de la cinglera és espectacular.

(Tram facultatiu però molt recomanable per als amants de les emocions i de la fotografia:

De cara a la façana de l'ermita de Sant Roc, a la dreta seguirem durant uns minuts un senderó a ran de cinglera que ens portarà en una plataforma rocosa des d'on podrem veure tot el tall del cingle. Impressionant!

0h 00'

Del davant l'ermita iniciem el camí de baixada del cingle. De moment reculem pel mateix camí d'arribada.

0h 04' 2h 47'

Tornem a trobar el rètol de Sta. Elena i Sta. Brígida i ara ja girem sobtadament a la dreta per un corriol fortament descendent que ens aboca de ple a la vall de Llèmena. La baixada és molt pronunciada però es fa sense dificultat. Passem per sota d'un pont (vegetal).

0h 11' 2h 58'

Travessem una pista bastant ampla. Continuem de dret avall.

0h 02' 3h 00'

Creuem una altra pista i seguim avall.

0h 05' 3h 05'

Desemboquem en una pista nova forestal que mor al costat d'un pal d'electricitat. Davant nostre tenim una masia (Can Pere Puig o Can Gall) en una espla-

nada. Quan som a l'esplanada la travessem i anem en direcció a la masia. Des d'aquí podem veure ara el cingle d'on venim i amagada entre les pedres i la vegetació l'enlairada ermita de Sant Roc.

0h 08' 3h 13'

Voregem la masia (o conjunt de masies) i davant la façana, on veiem els núms. 27 i 29, enfilem un corriol baixador entre l'herbei. Al davant veiem el poblet de Llorà (terme de la comarca del Gironès). Ara el sòl és de terra vermellosa.

0h 05' 3h 18'

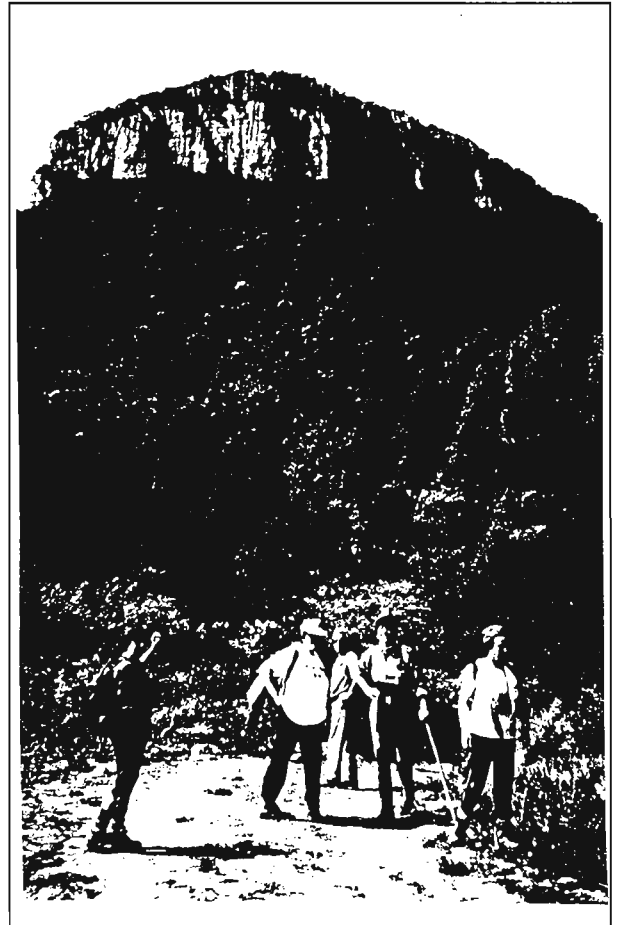
Fem cap a una carretera asfaltada. Aquí pràcticament s'acaba l'itinerari a peu, però per mor de retrobar els autocars haurem de caminar uns instants per aquesta carretera, que seguirem cap a l'esquerra. De seguida trobarem el km 1 de la GI-532.

0h 15' 3h 33'

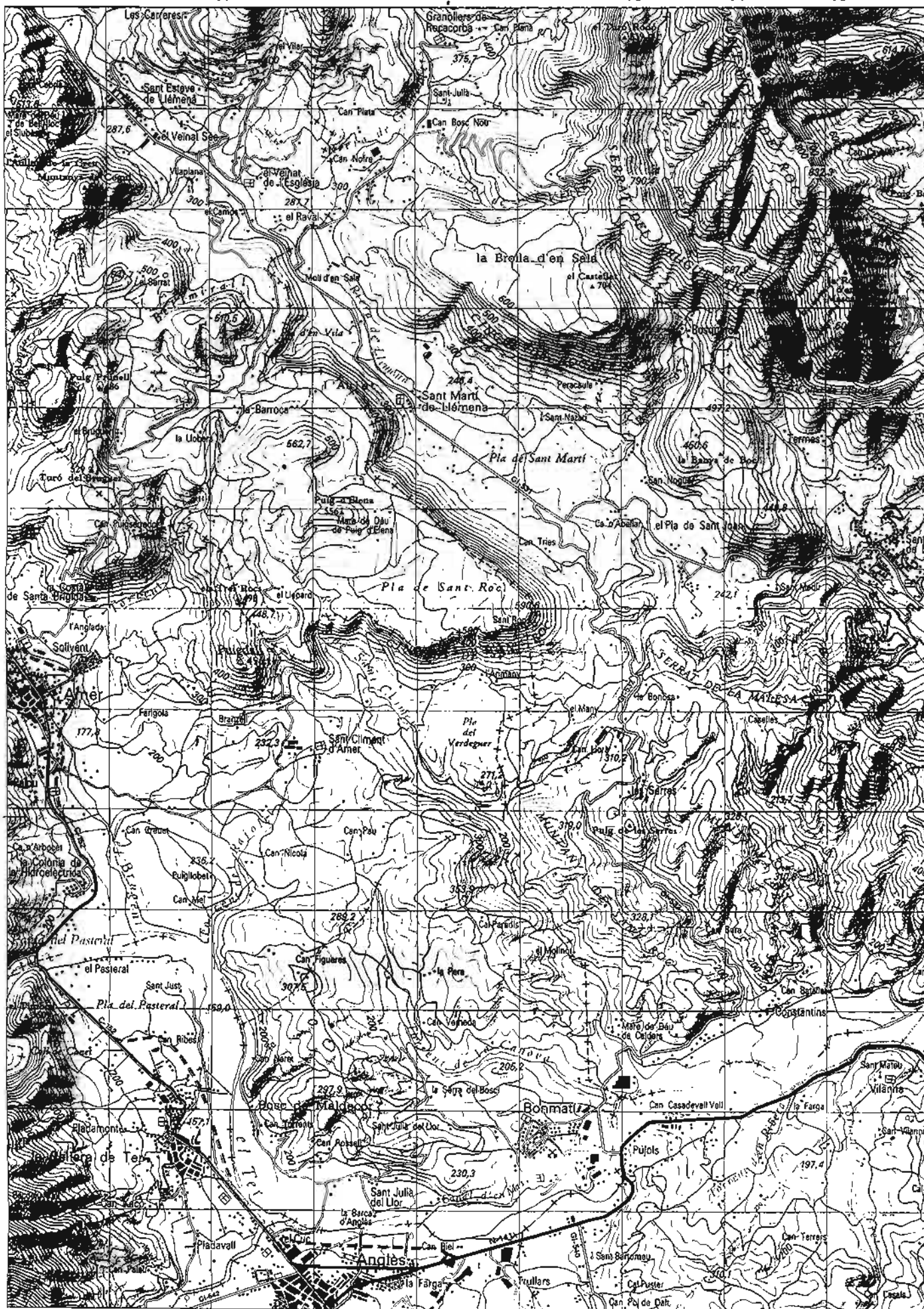
Enllacem amb la carretera GI-531, de Girona a Sant Esteve de Llémena (poble per pertany al terme municipal de Sant Aniol de Finestres) on hem de trobar els autocars que ens portaran en aquest poblet de la vall al restaurant on dinarem amb la resta de turistes que han fet la visita guiada a Girona.

Un sortint rocós (la "roca blanca") ens permet de contemplar la verticalitat del cingle.

Un cop al pla podem contemplar la cinglera d'on acabem de baixar, i amb molt bona vista la petita ermita de Sant Roc.

Bibliografia:

Els Castells Catalans, Vol. III, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 1971

El Tapís de la Creació de la catedral de Girona, Pere de Palol, Artestudi, Barcelona 1986

Castells romànics catalans. Guia, de Vicenç Buron, Edició Grup de Consultors Financers, S.A.

Catalunya romànica, La Garrotxa, Vol. IV, Ed. Fundació Enciclopèdia Catalana

Gran Geografia Comarcal de Catalunya: El Gironès, la Selva i la Garrotxa, Vol. III, Fundació Enciclopèdia Catalana.

Geografia Comarcal de Catalunya, Col.leccionable del Diari AVUI, n. 6

Descobrir Catalunya, Col.leccionable del Diari AVUI, fascicle 6

Les nostres muntanyes, de Josep Barberà Suqué. Vol. II, Ed. Generalitat de Catalunya

Cartografia:

Atles Topogràfic de Catalunya, Vol. I

JUSTIFICACIÓ

Han intervingut en la preparació d'aquesta **sortida**: Josep Torres, Paquita Sanchez, Blanca Forgas, Jani Ferrer, Tina Moya, Manuel Vidal, Marcel·lina Simón i Núria Forgas.

Han preparat el **dossier**: Blanca Forgas, Jani Ferrer, Salvador Butí, Manuel Vidal, Maria Carme Barceló. Se n'ha fet un tiratge de 75 exemplars numerats.

El Goig de Santa Brígida pertany a l'arxiu de Toni Sagarra.

El dibuix de la portada és de Josep M. Also.

EXEMPLAR N°

Vilanova i la Geltrú, 5 de maig de 1996

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

